

ΝΤΕΦΙ

5
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

ΚΑΖΑΝΤΖΙΔΗΣ
ΣΤΙΕΣΙΑ
ΑΦΙΕΡΩΜΑ

ΟΙ ΠΑΣΧΑΛΙΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΤΥΧΙΕΣ ΣΤΗ ΛΥΡΑ

ΒΓΗΚΑΝ ΤΑ ΤΡΑΠΕΖΑΚΙΑ ΕΞΩ

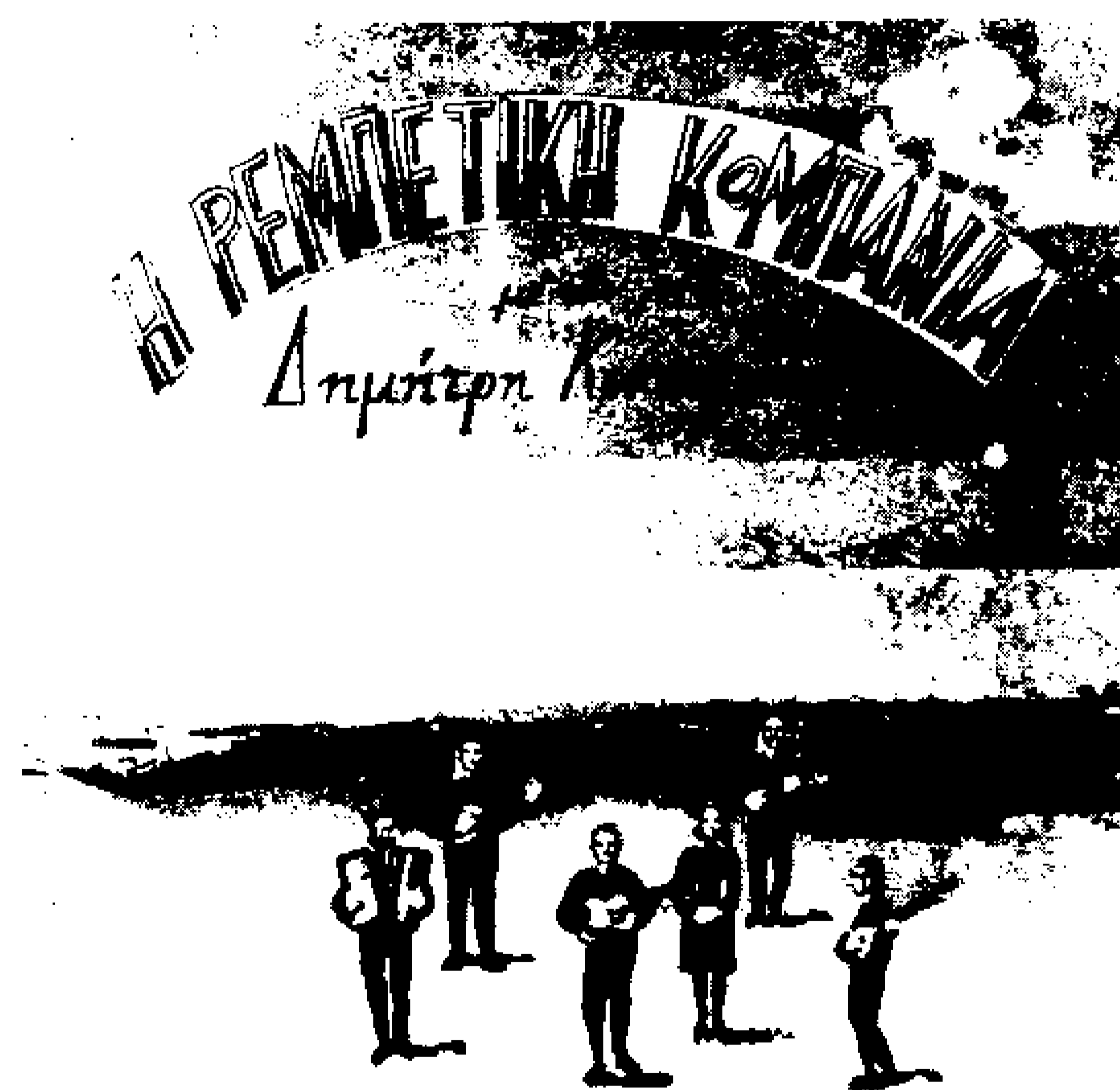
του ΣΑΒΒΟΠΟΥΛΟΥ

ΑΠΟ ΤΗ ΣΜΥΡΝΗ ΣΤΟΝ ΠΕΙΡΑΙΑ

ΓΛΥΚΕΡΙΑ

Η πρώτη και καλύτερη

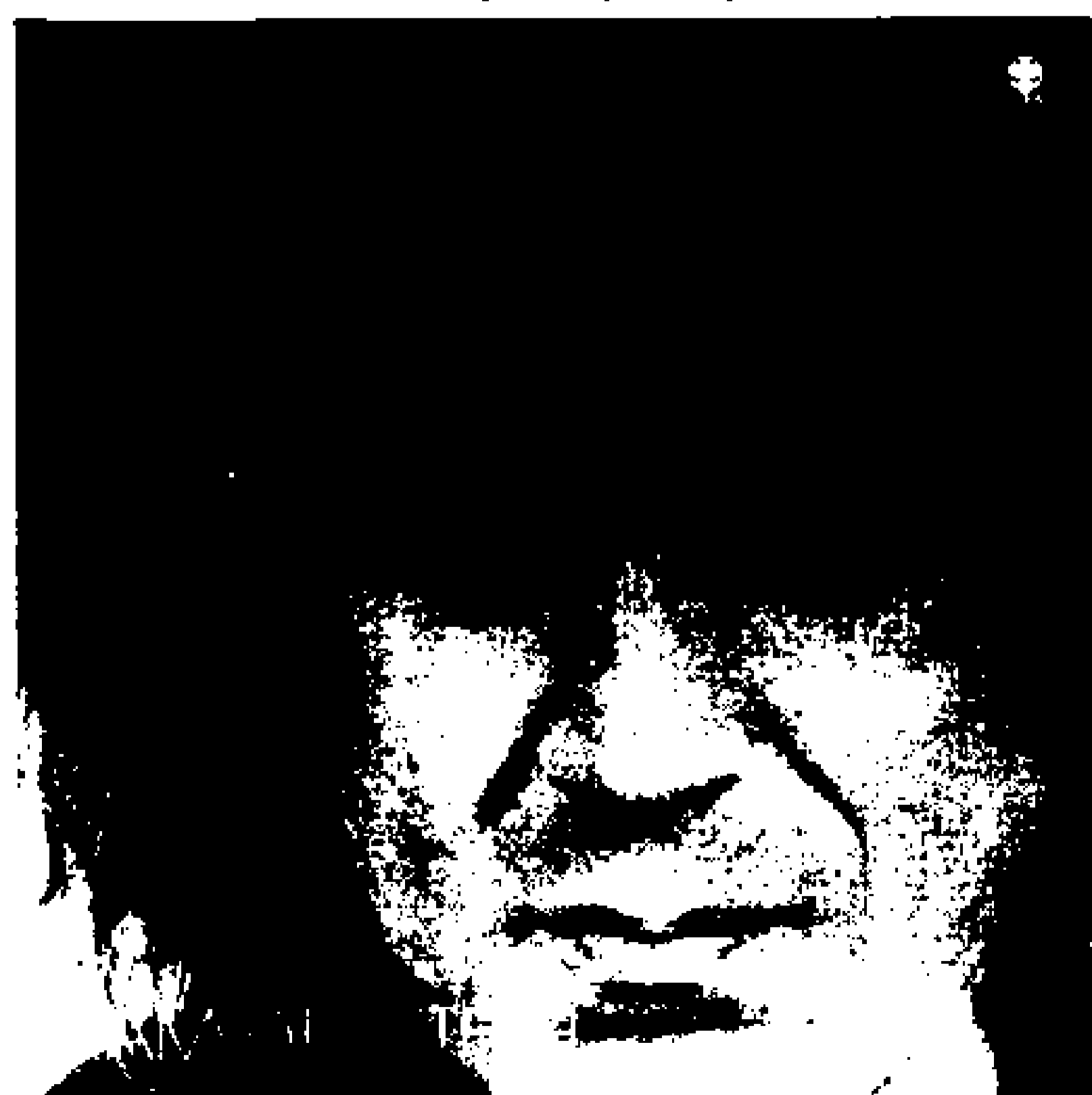

ο ωραιότερος δίσκος της

η Αλέξια
Μόνο

Λουκιανός Κηλαηδόνης

Μαργαρίτα Ζορμπαλά

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΖΟΡΜΠΑΛΑ

διευθύνει
ο ΛΟΥΚΙΛΙΝΟΣ
ΚΗΛΙΑΔΟΝΗΣ

Βίκυ Μοσχολιού

ΣΤΑΥΡΟΣ ΞΑΡΧΑΚΟΣ
ΒΙΚΥ ΜΟΣΧΟΛΙΟΥ

τραγουδι της
ΕΥΤΥΧΙΑΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ

(φωτ. Μιλιονά)

Η αγάπη, η γνώση και το ταλέντο του Χρόνη Αηδονίδη, είναι τα εφόδια, για την ανεκτίμητη προσφορά του στην παραδοσιακή μουσική.

Γεννήθηκε στην Καρωτή Διδυμοτείχου το 1929, ο πατέρας του ήταν ιερέας και φυσικά απ' αυτόν πήρε τα πρώτα μαθήματα βυζαντινής μουσικής. Η μητέρα του, καλλίφωνη του τόπου, μέλος των χορωδιών που τραγουδούσαν στους γάμους, υπήρξε και αυτή δασκάλα του μεγάλου δημοτικού τραγουδιστή.

«Το μεράκι μου, ήταν το ίδιο μεγάλο τόσο για την εκκλησιαστική μουσική, όσο και για τα δημοτικά τραγούδια, αλλά δεν τολμούσα τότε να πω ότι θα γινόμουν τραγουδιστής, γιατί το κλίμα της εποχής δεν ήταν καθόλου ενοϊκό για τα δημοτικά τραγούδια. Υπήρχε τότε η αντίληψη, που προερχόταν από τους ανθρώπους των πόλεων, ότι τα τραγούδια αυτά είναι χωριάτικα. Αυτοί τραγουδούσαν ευρωπαϊκά «΄Αστα τα μαλλάκια σου» κλπ. Έτσι, εμείς, αισθανόμαστε ένα, ας πούμε, κόμπλεξ. Δεν ξέραμε βλέπεις... Έπειτα ήταν και το άλλο: τραγουδιστής σαν επάγγελμα δεν απέδιδε τότε. Γι' αυτό ήθελα να τελειώσω το γυμνάσιο και να γίνω ένας υπαλληλάκος ή κάτι τέτοιο».

Το 1950 ο Χρόνης Αηδονίδης, ήρθε με την οικογένειά του στην Αθήνα, κι εγκαταστάθηκε Μάθαινε λογιστικά αλλά και μουσική στο ελληνικό ωδείο με καθηγητή τον Θ. Χατζηθεοδώρου.

«Μέχρι το 1953 που απολύθηκα από το στρατό δεν είχα ασχοληθεί με το τραγούδι

ΧΡΟΝΗΣ ΑΗΔΟΝΙΔΗΣ

Με όλη την αγάπη και το μεράκι για τη μουσική μας...

55

Λίγοι μερακλήδες, μουσικοί εκπρόσωποι, διασώζουν και διαδίδουν ακόμα σήμερα την παράδοση της Θράκης, απ' όπου σύμφωνα με το μύθο, ο Ορφέας με τη λύρα και το τραγούδι, έριξε τους πρώτους σπόρους της μουσικής στον κόσμο.

παρά μόνο ιδιωτικά. Τότε πήρα ένα γράμμα από τον Πολύδωρο Παπαχριστοδούλου, λαογράφο μ' ένα τεράστιο έργο, (συλλογή υλικού), που βρίσκεται σήμερα, στην Εταιρεία Θρακικών Μελετών και στο Θρακικό Κέντρο και μου έγραφε, πως με θέλει για «εθνικό σκοπό». Εγώ φοβήθηκα μη με ανακατέψουν σε τίποτα πολιτικά, βλέπεις ήταν ο εμφύλιος, και δεν έδωσα απάντηση. Εκείνος όμως μου ξανάγραψε, εξηγώντας μου τι ακριβώς ήθελε. Πήγα και τον βρήκα. Του εξήγησα, πως μ' αρέσει να λέω τα τραγούδια μας, αλλά και πως ντρέπομαι, για τους λόγους που σας είπα... Σ' αυτόν τον άνθρωπο οφείλω πολλά. Μούδωσε κουράγιο και μούδειξε την ανεκτίμητη αξία της μουσικής μας. Το 1953 άρχισαν από τη ραδιοφωνία οι εκπομπές «Θρακικοί αντίλαλοι». Το θεωρητικό μέρος, ανέλαβε ο Π. Παπαχριστοδούλου και το πρακτικό (μουσικό) ένας άλλος προικισμένος άνθρωπος, ο Παντελής Καβακόπουλος.

Τα δικά μας τραγούδια (Δυτικής Θράκης) δεν τα είχα ακούσει ως τότε παρά μόνο από γκαϊντες που δεν έχουν πάντοτε σωστές φωνές. Όταν τ' άκουσα με όργανα εντυπωσιάστηκα κι εγώ κι όλοι που τ' άκουγαν. Με παίρναν στο τηλέφωνο και μούλεγαν: «μα υπάρχουν τέτοια ελληνικά τραγούδια;».

Υπήρχαν και έμεναν άγνωστα, όχι μόνο τα τραγούδια αλλά και οι χαρακτηριστικοί θρακιώτικοι ρυθμοί και χοροί, δείγματα μιας αρχαιότατης παρά-

δοσης που περιμένουν ακόμα τη μελέτη τους (Σ.Σ. εξαιρετική εισήγηση στο θέμα είναι τα δυο βιβλία του Παντελή Καβακόπουλου με συλλογές τραγουδιών Ανατολικής και Δυτικής Θράκης όπου υπάρχουν σημειώσεις και παρατηρήσεις για τα μέτρα και τους χορούς. Δυστυχώς οι εκδόσεις αυτές κυκλοφόρησαν σε περιορισμένο αριθμό αντιτύπων και είναι δυσεύρετες).

Χοροί σαν το «Ζωναράδικο» (επειδή πιάνονται από τα ζωνάρια) σε εξάσημο και δίσημο ρυθμό, την «Μπαϊντούσκα» (ίσως από το πάει - ντούσκα, δηλ. πάει ίσια αλλά κατ' ευφημισμόν, γιατί ο χορός δεν πάει ίσια), χοροί στα πέντε αυτοί, τα «Συγκαθιστά» (επειδή έχουν καθίσματα) σε εννεάσημο και επτάσημο ρυθμό, οι «Μαντηλάτοι», χοροί του γάμου με μαντήλια, ανάλογοι του ποντιακού «τικ», ο «ταπεινός χορός» γυναικείος και γερωντικός, ο «χορός της γύκνας» (γύκνα: μπογιά που βάζουν στα χέρια τους οι κοπέλες, σημάδι πρόσκλησης στο γάμο).

Η μελέτη όλων των στοιχείων του μουσικού πολιτισμού της Θράκης περιμένει ύστερα από τον Π. Παπαχριστοδούλου τον επόμενο... πατριώτη.

«Ασχολούμαι τριάντα χρόνια με το τραγούδι και δεν μπορώ να πω ότι ξέρω ούτε τα μισά απ' όσα υπάρχουν. Δούλεψα πολύ. Και τη νύχτα στο κρεβάτι. Μελέτησα με προσοχή τις μελωδίες που έχω μαζέψει, κυρίως από τη μητέρα μου, από ψάλτες, και από τραγουδιστές. Πιστεύω πως ο τρόπος της ερμηνείας που διαμόρφωσα, ύστερα από τόση δουλειά, έχει όλη την αγάπη και το μεράκι μου, για τη μουσική μας...»

Για τις εργασίες των επώνυμων συνθετών που τα τελευταία χρόνια απασχολούνται με την παραδοσιακή μουσική και την «αξιοποίηση» της ο Χρόνης Αηδονίδης καταλήγει:

«Δεν μειώνουν βέβαια τη δημοτική μουσική, αλλά δεν καταλαβαίνω γιατί το κάνουν. Δεν μπορούν πάντως να ισχυρισθούν ότι διασώζουν την παράδοση. Να μου επιτρέψεις να αναφέρω ένα περιστατικό: ο Παπαχριστοδούλου ρωτούσε όλους όσους του έλεγαν τραγούδια, που τα βρήκαν, από ποιόν τα έμαθαν. Μια γριά λοιπόν του απάντησε: - Άκουσε παιδί μου, το τραγούδι σαΐμπι (αφεντικό) δεν έχει. - Νομίζω πάντως ότι η δική μας ελλιπής προσπάθεια, προσφέρει περισσότερο από των επωνύμων κι αν έχουμε και κρατική συμπαράσταση, θα γίνουν περισσότερα.»

ΔΙΣΚΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΧΡΟΝΗ ΑΗΔΟΝΙΔΗ

Δίσκοι 45 στροφών ODEON και FIDELITY:

καθιστικά:

1. Μάνα και γιός μαλλώνανε.
2. Αγάλια αγάλια χτένι μου.
3. Άνοιξε χείλι μ' άνοιξε.
4. Βαγγέλης Καπετάνιος.
5. Φεγγάρι μου ψηλό λαμπρό.

χορευτικά:

6. ο ήλιος βασιλεύει (καλαματιανό).
7. Με γελασανε τα πουλιά (συγκαθιστικό).
8. Ποιός πεθερός ποιά πεθερά (ζωναράδικο).
9. Σε είδα κόρη μ' και σε λυπήθηκα (συρτό).

10. Αυγερη θρακιώτισσα (μαντηλάτος).
11. Μωρέ καλή μου λεμονιά (συρτό).
12. Ήτανε πεντ' εζ νταήδες (ζωναράδικο).
13. Πέντε δέκα παπαδιές (τρίπατη) (ιδιότυπος χορός).
14. Βασίλεψε αυγερινός (συγκαθιστό).
15. Κάτω στο γυαλό (καρσιλαμάς).
16. Νάμαν πουλί να πέταγα.

Δίσκοι 33 στροφών:

1975: «Τραγούδια της Θράκης» GENERAL 12 τραγούδια δυτικής Θράκης.

1980: «Τραγούδια Μακεδονίας και Θράκης» RECOR.

1981: «Τραγούδια με το Χρ. Αηδονίδη» Όλα τα τραγούδια των δίσκων 45R INTERSOUND.

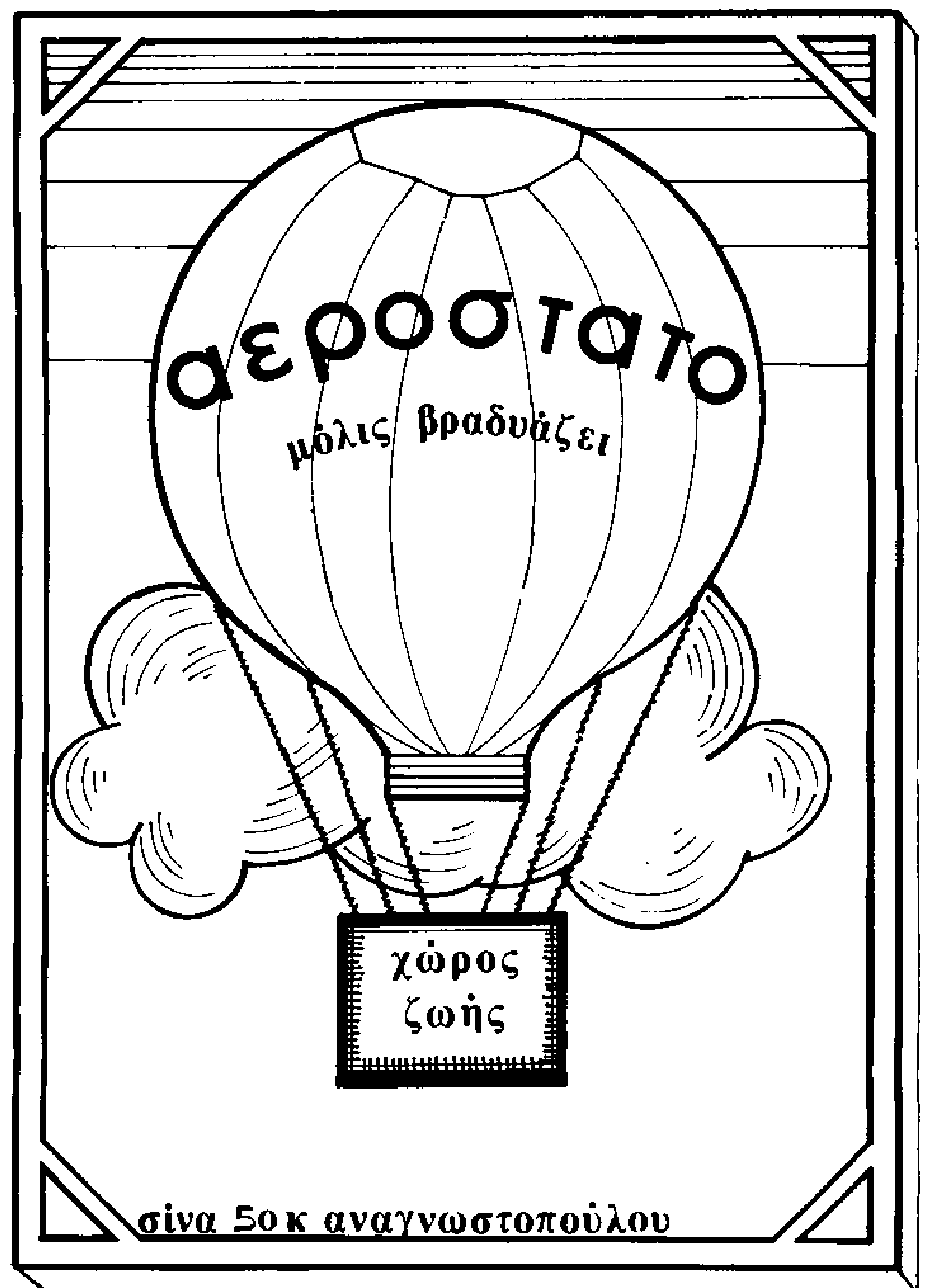
1982: «Μουσικά κεντήματα της Θράκης» INTERSOUND.

Επίσης: συμμετοχή στις ηχογραφήσεις του «Συλλόγου προς διάδοσιν της Εθνικής μουσικής», σειρά με την επιμέλεια του Σ. Καρά, με τα τραγούδια: «Τρία καράβια πάνε», «Αυτά τα μαύρα που φορείς», «Τσανακαλιώτισσα», «Ένα καιρό επήγαινα».

Ο μεγάλος όγκος όμως του έργου του, βρίσκεται στο αρχείο της ραδιοφωνίας όπου έχει ηχογραφήσει από το 1953 (και συνεχίζει ακόμα) πάνω από πεντακόσια (500!).

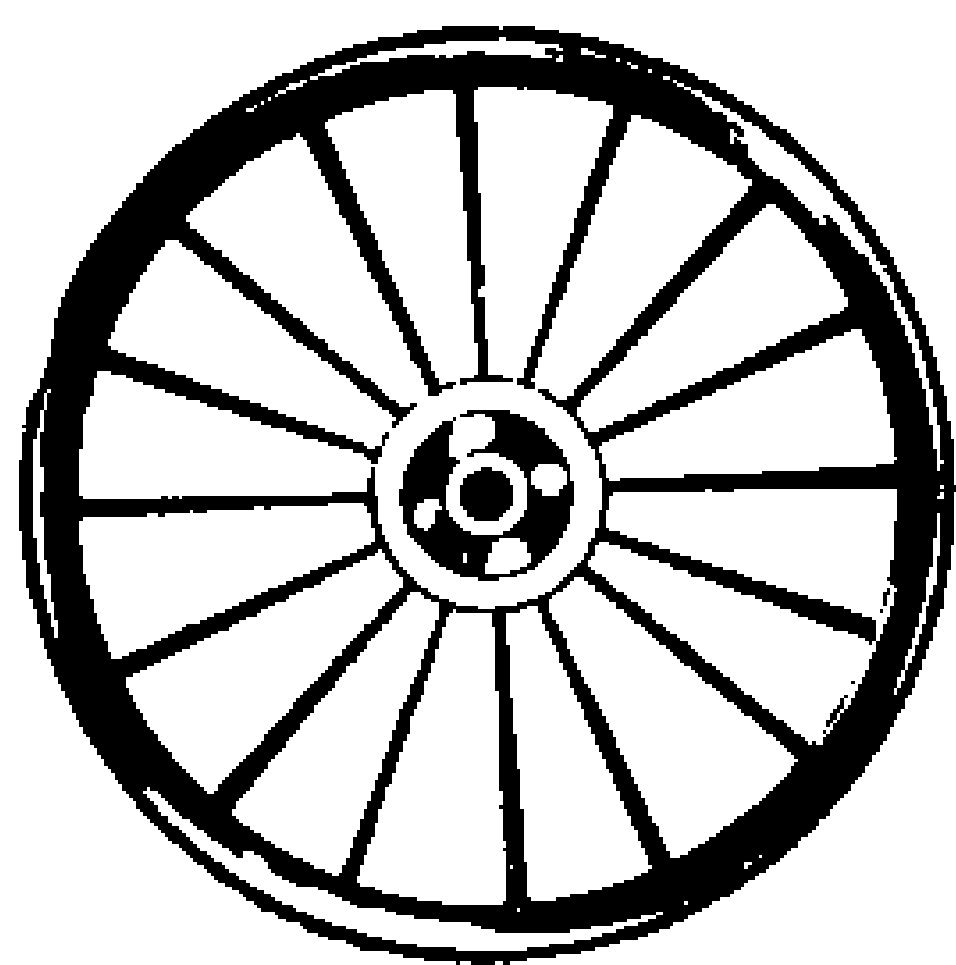
Αυτές τις μέρες ηχογραφεί για λογαριασμό της εταιρείας MINOS μια νέα σειρά, ανέκδοτων ιστορικών τραγουδιών ανατολικής και δυτικής Θράκης που είναι σύμφωνα με όσα είπε, η πιο καλή δουλειά απ' όσες έχει κάνει.

Γιώργος Παπαδάκης.

FAVOR

Bar

Ζωντανή Μουσική
με πιάνο

Κάθε βράδυ

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ & ΔΕΡΒΕΝΙΩΝ 60
ΕΞΑΡΧΕΙΑ ΤΗΛ. 360.2796

ΤΟ ΔΙΚΟ ΣΑΣ ΣΤΕΚΙ

“Μποχωρι,”
Ρεμπέτικα

Με πολύ μεράκι το ρεμπέτικο συγκρότημα
μας παρουσιάζει μια ωραιότατη επιλογή
από τα καλύτερα ρεμπέτικα τραγούδια.

Σε μια ατμόσφαιρα ζεστή, φιλική και κεφάτη

ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ — ΔΙΔΟΤΟΥ 33

ΦΑΤΜΕ
ΨΕΜΜΑΤΑ
ΦΑΤΜΕ
ΨΕΜΜΑΤΑ
ΦΑΤΜΕ
ΨΕΜΜΑΤΑ
ΦΑΤΜΕ
ΨΕΜΜΑΤΑ

ο καινούργιος
δίσκος τους

ΦΑΤΜΕ
ΨΕΜΜΑΤΑ

EMI

Columbia

ΣΥΝΑΥΛΙΕΣ
ΝΤΕΦΙ '83

ΘΕΑΤΡΟ ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΥ
10-11, 13-14 και 19-20 Ιούνη

6 ΜΕΡΕΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ

ΧΑΡΙΣ
10-11 ΑΛΕΞΙΟΥ

ΜΑΝΩΛΗΣ
19-20 ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

*και άλλα σημαντικά ονόματα
του ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΤΡΑΓΟΥΔΙΟΥ
και εκπλήξεις...*

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ
ΠΡΟΠΩΛΟΥΝΤΑΙ!

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ:
ΤΗΛ. 8643.852, 3630.868

Αθήνα η πρωτεύουσα του κόσμου